

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 483

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 10 mai 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 81 din 16 februarie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 teza a doua raportat la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României.....	2–6
Decizia nr. 129 din 2 martie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 354 alin. (3) și ale art. 406 alin. (2) raportat la art. 281 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală	7–11
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
644. — Ordin al ministrului sănătății privind activitatea de testare în farmacii comunitare și oficine comunitare rurale, utilizând teste antigenice rapide pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2	12–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 81**

din 16 februarie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 teza a doua raportat la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana-Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Dana-Cristina Bunea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, excepție ridicată de Gabriel Corneliu Novăcescu în Dosarul nr. 2.787/252/2017 al Curții de Apel Timișoara — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 404D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, invocând, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale, și anume Decizia nr. 512 din 30 iunie 2020.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 15 martie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 2.787/252/2017, **Curtea de Apel Timișoara — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României.** Excepția a fost ridicată de Gabriel Corneliu Novăcescu cu ocazia soluționării unei cauze penale privind tragerea la răspundere penală a inculpaților pentru săvârșirea unor infracțiuni asimilate contrabandei în formă calificată, prevăzute și pedepsite de dispozițiile art. 270 alin. (3) raportat la prevederile art. 274 din Legea nr. 86/2006.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile de lege criticate încalcă principiul legalității, egalitatea cetățenilor în fața legii, principiul legalității pedepsei, condițiile restrângerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și principiul proporționalității infracțiunilor și pedepselor, întrucât limitele speciale de pedeapsă prevăzute de textul de lege criticat sunt disproporționat de mari față de pericolul abstract al faptei, iar intervalul dintre limita minimă și cea maximă este unul extrem de mare, ceea ce conduce, în practica judiciară, la soluții mult diferite în ceea ce privește pedepsele aplicate pentru fapte asemănătoare, precum și la pedepse mari pentru infracțiuni care

prezintă un grad de pericol social scăzut, fapt care afectează caracterul previzibil al actului de justiție. Arată că limitele de pedeapsă de la 5 la 15 ani pentru o infracțiune de natură economică sunt, în mod evident, disproporționate — față de sistemul sancționator prevăzut în Codul penal și în legile speciale —, fiind mai mari decât cele prevăzute pentru unele infracțiuni praeterintenționate care duc la moartea victimei (art. 195 din Codul penal — lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte). Apreciază că instanța de contencios constituțional se poate pronunța și cu privire la aspecte de politică penală — prin prisma tratamentului sancționator — cu referire la principiul constituțional al proporționalității. Consideră că instanța de contencios constituțional își asumă rolul de a adapta norma legală — din punctul de vedere al constituționalității — la realitatea socială, uneori chiar prin reconsiderarea jurisprudenței anterioare, invocând, în acest sens, considerentele deciziilor Curții Constituționale nr. 62 din 18 ianuarie 2007, nr. 766 din 15 iunie 2011, nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, nr. 356 din 25 iunie 2014, nr. 712 din 4 decembrie 2014, nr. 361 din 7 mai 2015, nr. 603 din 6 octombrie 2015, nr. 405 din 15 iunie 2016, nr. 219 din 4 aprilie 2017, nr. 256 din 25 aprilie 2017, nr. 369 din 30 mai 2017, nr. 392 din 6 iunie 2017, nr. 785 din 5 decembrie 2017 și nr. 824 din 12 decembrie 2017. Arată că sunt relativ numeroase deciziile prin care Curtea revine asupra jurisprudenței sale, în acord cu anumite realități sociale noi, de exemplu, Decizia nr. 67 din 26 februarie 2015 (referitoare la dispozițiile art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor) și Decizia nr. 368 din 30 mai 2017 [cu privire la dispozițiile art. 35 alin. (1) din Codul penal]. De asemenea, arată că sintagma „de către două sau mai multe persoane împreună” din cuprinsul dispozițiilor art. 274 teza a doua din Legea nr. 86/2006 este lipsită de claritate și previzibilitate, invocând considerentele deciziilor Curții Constituționale nr. 363 din 7 mai 2015 și nr. 819 din 12 decembrie 2017. Apreciază că textul de lege criticat este constituțional doar în măsura în care prin sintagma „de către două sau mai multe persoane împreună” se înțelege o asociere de tipul celei prevăzute de dispozițiile art. 367 alin. (6) din Codul penal. În ceea ce privește egalitatea în fața legii, consideră că sintagma „de către două sau mai multe persoane împreună” creează discriminare între persoane care se află în situații similare, deoarece, în cazul unui grup de trei sau mai multe persoane care au o anumită organizare pentru o anumită perioadă de timp în scopul comiterii de infracțiuni la regimul vamal, membrii grupului vor răspunde pentru varianta simplă a infracțiunii de contrabandă în concurs cu infracțiunea prevăzută de dispozițiile art. 367 alin. (1) din Codul penal, dosarul fiind instrumentat de Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și judecat în primă instanță de tribunal, în timp ce, dacă două sau mai multe persoane comit în mod ocazional o faptă de contrabandă, acestea vor fi cercetate de parchetul de pe lângă judecătoria, competența în primă instanță revenind judecătoriei, în condițiile în care limitele de pedeapsă sunt de la 5 la 15 ani.

Concluzionează că este mai favorabil regimul sancționator în cazul în care un grup de persoane este unul de tip organizat și comite infracțiuni de contrabandă, întrucât faptele primesc o încadrare juridică mai favorabilă decât cea primită în situația în care există participare penală (pluralitate ocazională).

6. Curtea de Apel Timișoara — Secția penală apreciază că evaluarea pericolului social abstract în vederea stabilirii limitelor speciale ale pedepsei pentru forma agravantă a infracțiunii de contrabandă reglementate de dispozițiile art. 274 din Legea nr. 86/2006 este atributul exclusiv al legiuitorului și nu constituie un aspect de neconstituționalitate. De asemenea, arată că reținerea prevederilor art. 367 din Codul penal, care incriminează fapta de constituire a unui grup infracțional organizat, nu exclude incidența formei agravante a infracțiunii de contrabandă prevăzute de dispozițiile art. 274 din Legea nr. 86/2006. Astfel, în practica instanțelor de judecată s-a reținut că cele două infracțiuni au elemente materiale diferite și existența grupului infracțional organizat nu presupune ca infracțiunea scop să fie săvârșită în condiții de pluralitate de infractori. În dispozițiile art. 367 alin. (1) din Codul penal, legiuitorul a stabilit patru modalități alternative de săvârșire a infracțiunii analizate: inițiere, constituire, aderare sau sprijinire, sub orice formă, a unui astfel de grup. Prin „inițiere” se înțelege punerea în aplicare a planului de organizare a unui grup infracțional, ceea ce presupune planificarea acțiunii și contactarea unor persoane care trebuie convinse de avantajele pe care le poate produce activitatea ilicită concertată, sancționarea efectivă a inițiatorului fiind posibilă doar dacă acțiunile acestuia conduc la constituirea grupului. Acțiunea de „constituire” presupune asocierea efectivă a trei sau mai multe persoane, prin realizarea acordului de voință (chiar tacit), pentru a organiza un grup care să pregătească și să pună în aplicare planurile săvârșirii uneia sau mai multor infracțiuni. Prin „aderare” se înțelege intrarea efectivă, ca membru, într-un grup care preexistă, chiar dacă respectiva persoană nu cunoaște în detaliu planul grupării. Aderarea poate fi și tacită, aceasta putând reieși din activitățile desfășurate în cadrul grupului. „Sprijinirea” presupune un ajutor dat grupului de către o persoană din afara acestuia. Pe de altă parte, dispozițiile art. 274 din Legea nr. 86/2006 presupun alte acte materiale decât infracțiunea reglementată de prevederile art. 367 din Codul penal, nefiind incident principiul *ne bis in idem*, principiu care presupune fapte identice ori fapte care sunt în mod substanțial aceleași (*idem factum*). În ceea ce privește sintagma „de către două sau mai multe persoane împreună”, instanța opinează în sensul că este suficient de clară și previzibilă și nu contravine textelor constituționale invocate de autorul excepției. Instanța de judecată constată că formularea din textul de lege criticat nu este una izolată, ci o exprimare similară — și anume sintagma „de trei sau mai multe persoane împreună” — este folosită de legiuitor cu privire la reglementarea circumstanțelor agravante atât în Codul penal actual [art. 77 alin. (1) lit. a)], cât și în Codul penal din 1969 [art. 75 alin. 1 lit. a)], existând doctrină și practică judiciară în interpretarea respectivei sintagme. Astfel, în doctrină se arată că săvârșirea faptei de trei sau mai multe persoane constituie agravanta generală care subzistă numai dacă acele persoane au lucrat împreună, adică au efectuat laolaltă actele de executare în săvârșirea infracțiunii, fiindcă numai acțiunea concomitentă a celor trei sau mai multe persoane determină acel grad sporit de pericol social avut în vedere de legiuitor. Așadar, o faptă este săvârșită împreună de mai multe persoane numai dacă toate aceste persoane contribuie efectiv și concomitent la comiterea ei. Această condiție este îndeplinită întotdeauna în cazul coautoratului, întrucât coautorii lucrează la executarea nemijlocită a infracțiunii,

la executarea nemijlocită a acțiunii care constituie elementul material al acesteia. În egală măsură, există o conlucrare efectivă și concomitentă în toate cazurile în care autorul este ajutat sau asistat, prin acțiuni caracteristice complicității, care, desfășurate simultan, îi promovează eficiența și îi asigură reușita. De asemenea, instigatorul care efectuează și acte de complicitate la fața locului va fi inclus în numărul participanților avuți în vedere pentru existența agravantei, în cazul instigatorului-complice actele de complicitate fiind absorbite de cele săvârșite în calitate de instigator. Prin urmare, modalitatea de participare este indiferentă pentru existența agravantei, aceasta aplicându-se tuturor participanților, chiar dacă numai unii dintre ei au calitatea de autori, iar ceilalți, pe aceea de instigatori sau complici, cu condiția ca aportul tuturor acestora la săvârșirea infracțiunii să se fi concretizat în acte contributive concomitente. Având în vedere faptul că opiniile exprimate în doctrină sunt însușite de instanțele judecătorești, consideră că nu se poate vorbi de o lipsă de previzibilitate a textului de lege criticat.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, prevederile art. 274 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 19 aprilie 2006. Din notele scrise ale autorului excepției, depuse în motivarea criticii, reiese însă că aceasta privește, în realitate, dispozițiile art. 274 teza a doua raportat la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006. Prin urmare, Curtea se va pronunța numai asupra acestor dispoziții de lege, care au următorul cuprins: „*Faptele prevăzute la art. 270—273, săvârșite [...] de două sau mai multe persoane împreună, se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi.*”

11. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, ale art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea cetățenilor în fața legii, fără privilegii și fără discriminări, ale art. 23 alin. (12) privind principiul legalității pedepsei și ale art. 53 alin. (2) teza întâi referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, precum și ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului raportate la prevederile art. 3 referitor la interzicerea torturii și ale art. 7 privind principiul legalității incriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 49 paragraful 3 referitor la principiul proporționalității infracțiunilor și pedepselor din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 274 teza a doua raportat la art. 270

alin. (3) din Legea nr. 86/2006 au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la prevederile art. 23 alin. (12) din Constituție — invocate și în prezenta cauză — și față de critici similare. Astfel, prin Decizia nr. 512 din 30 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 815 din 4 septembrie 2020, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate. Prin decizia menționată, paragraful 30, Curtea a statuat că prevederile art. 270 alin. (3) din Codul vamal asimilează infracțiunii de contrabandă o serie de acțiuni/operațiuni, enumerate în mod limitativ — colectarea, deținerea, producerea, transportul, preluarea, depozitarea, desfacerea și vânzarea —, care au ca obiect material bunuri sau mărfuri ce trebuie plasate sub un regim vamal, condiționat de cunoașterea de către autor a faptului că respectivele bunuri/mărfuri provin din contrabandă ori sunt destinate săvârșirii contrabandei. Așadar, din conținutul incriminării rezultă că această infracțiune, prin voința legiuitorului, este asimilată infracțiunii de contrabandă, legiuitorul folosind procedura normei incomplete pentru a-i întregi conținutul, făcând, în acest sens, trimitere la pedeapsa prevăzută la alin. (1) al art. 270 din Codul vamal. În acest context, Curtea a constatat că, stabilind o pedeapsă corespunzătoare incriminării din cuprinsul alin. (1) al art. 270 din Codul vamal, legiuitorul a atribuit faptei reglementate de dispozițiile alin. (3) al acestui articol același pericol social generic, deși această din urmă infracțiune este doar asimilată/derivată/corelativă (Decizia nr. 824 din 3 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 122 din 17 februarie 2016, paragrafele 29 și 30, și Decizia nr. 828 din 3 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 124 din 17 februarie 2016, paragrafele 20 și 21).

13. Așa fiind, prin Decizia nr. 512 din 30 iunie 2020, mai sus citată, paragrafele 31 și 32, Curtea a observat că, în ipoteza infracțiunii de contrabandă în forma asimilată, legiuitorul a considerat necesară o sancționare fermă a acesteia, având în vedere actualitatea aspectelor reținute în preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2010, respectiv asigurarea unei mai bune monitorizări a operatorilor economici care desfășoară operațiuni cu produse accizabile, respectiv produse energetice, alcool și băuturi alcoolice și tutun prelucrat, accelerarea încasării accizelor la bugetul de stat și a diminuării evaziunii fiscale în domeniu, întărirea supravegherii și controlului vamal al activității de introducere și comercializare a mărfurilor în regim duty-free și instituirea unor pârghii care să conducă la creșterea gradului de colectare a veniturilor bugetare. Astfel, Curtea Constituțională a constatat că, prin adoptarea și menținerea în fondul legislativ activ a acestor norme, Parlamentul s-a plasat în interiorul marjei sale de apreciere, prevederile de lege criticate având natura unei norme de incriminare speciale care creează un regim sancționator specific. În acest sens, prin Decizia nr. 32 din 11 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 62 din 28 ianuarie 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, pronunțându-se asupra unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, a stabilit că noțiunea de „contrabandă” din cuprinsul dispozițiilor art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 nu echivalează cu infracțiunea de contrabandă prevăzută în alin. (1) și (2) ale aceluiași articol de lege. Astfel, instanța supremă a statuat că noțiunea de „contrabandă” utilizată de legiuitor în dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în sintagma „cunoscând că acestea provin din contrabandă”, privește contrabanda constând în introducerea în țară a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal prin alte locuri decât cele stabilite pentru controlul vamal ori în introducerea în țară a acestor bunuri sau mărfuri prin

locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragerea de la controlul vamal. Totodată, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a statuat, prin Decizia nr. 17 din 18 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 35 din 16 ianuarie 2014, că atât în varianta-tip, cât și în cazul infracțiunii asimilate contrabandei, fapta reprezintă o infracțiune complexă prin care se incriminează o modalitate specifică de sustragere de la plata taxelor, și anume prin introducerea sau deținerea bunurilor (atât a produselor accizabile, cât și a celor care nu sunt purtătoare de accize) care au intrat în țară cu încălcarea regimului juridic al frontierei. Deținerea de bunuri accizabile în afara antrepozitului fiscal reprezintă incriminarea generală în cazul omisiunii plății taxelor și impozitelor pentru acest tip de bunuri, iar infracțiunea de contrabandă (atât în cazul variantei-tip, cât și în cel al infracțiunii asimilate celei de contrabandă) reprezintă o infracțiune complexă ce include în obiectul juridic și în elementul material al laturii obiective atât omisiunea plății aceluiași taxe și impozite, cât și introducerea acestora în țară în mod fraudulos.

14. Având în vedere cele menționate, prin Decizia nr. 512 din 30 iunie 2020, citată anterior, paragrafele 33 și 37, Curtea Constituțională a concluzionat că pedeapsa pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 este stabilită în acord cu exigențele art. 23 alin. (12) din Legea fundamentală, iar rațiunile mai sus arătate sunt valabile, *mutatis mutandis*, și cu privire la critica având ca obiect dispozițiile art. 274 teza a doua raportat la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006, care stabilesc tratamentul sancționator în cazul săvârșirii faptelor asimilate infracțiunii de contrabandă de către două sau mai multe persoane împreună.

15. În același sens este și Decizia nr. 113 din 25 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 394 din 14 mai 2020. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 teza a doua raportat la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006, pronunțată de Curte prin deciziile mai sus menționate, precum și considerentele care au fundamentat această soluție își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

16. În plus față de cele reținute mai sus, Curtea observă că stabilirea limitelor de pedeapsă intră în atribuțiile puterii legiuitoare, reprezentând opțiunea legiuitorului conform politicii penale a statului. Așadar, evaluarea gradului de pericol social abstract în vederea reglementării limitelor speciale ale pedepsei pentru forma agravantă a infracțiunii de contrabandă prevăzute de dispozițiile art. 274 teza a doua raportat la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 este atributul exclusiv al legiuitorului. Așa fiind, dispozițiile art. 274 teza a doua raportat la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 nu încalcă nici prevederile art. 49 paragraful 3 privind principiul proporționalității infracțiunilor și pedepselor din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

17. În ceea ce privește sintagma „de către două sau mai multe persoane împreună” din cuprinsul prevederilor art. 274 teza a doua din Legea nr. 86/2006, Curtea apreciază că aceasta este clară și previzibilă, întrucât este similară ca formulare sintagmei „de trei sau mai multe persoane împreună”, folosită de legiuitor cu privire la reglementarea circumstanței agravante prevăzute de dispozițiile art. 77 alin. (1) lit. a) din Codul penal actual, respectiv de prevederile art. 75 alin. 1 lit. a) din Codul penal din 1969, existând doctrină și practică judiciară în interpretarea acestei din urmă sintagme.

18. Astfel, Curtea observă că împrejurarea referitoare la numărul de făptuitori prevăzut de dispozițiile art. 274 din Legea

nr. 86/2006 constituie un element circumstanțial de agravare a infracțiunii asimilate celei de contrabandă, care se întemeiază pe realitatea că săvârșirea faptei de către două sau mai multe persoane împreună imprimă acesteia o gravitate socială sporită, întrucât conlucrarea a două sau a mai multor persoane contribuie la întărirea hotărârii acestora de a o săvârși, mărește forța de acțiune a făptuitorilor, le dă mai multă îndrăzneală și creează condiții care să îngreuneze descoperirea infracțiunii ori a făptuitorilor. Pentru a se reține respectivul element circumstanțial de agravare a infracțiunii asimilate celei de contrabandă, este necesar ca două sau mai multe persoane să săvârșească fapta împreună, ceea ce înseamnă că toate aceste persoane contribuie efectiv și concomitent la comiterea ei, indiferent de calitatea participanților.

19. Așadar, Curtea constată că dispozițiile art. 274 teza a doua raportat la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 nu încalcă nici prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității și ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului raportate la prevederile art. 7 referitor la principiul legalității incriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, întrucât nu au o formulare neclară, ambiguă sau imprevizibilă pentru un cetățean care nu dispune de pregătire juridică, ci, dimpotrivă, îndeplinesc cerințele de claritate, accesibilitate și previzibilitate a legii.

20. În acest sens, este de menționat și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că art. 7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ce consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) — pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care anterior nu constituiau infracțiuni —, instituie și cerința potrivit căreia legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora. Totodată, Curtea de la Strasbourg a reținut că noțiunea de „drept” folosită la art. 7 corespunde celei de „lege” care apare în alte articole din Convenție și înglobează atât prevederile legale, cât și practica judiciară, presupunând cerințe calitative, îndeosebi cele ale accesibilității și previzibilității [Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în Cauza *Coëme și alții împotriva Belgiei*, paragraful 145, Hotărârea din 7 februarie 2002, pronunțată în Cauza *E.K. împotriva Turciei*, paragraful 51, Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Achour împotriva Franței*, paragrafele 41 și 42, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 33 și 34, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în Cauza *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 140, Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza *Sud Fondi SRL și alții împotriva Italiei*, paragrafele 107 și 108, Hotărârea din 17 septembrie 2009, pronunțată în Cauza *Scoppola împotriva Italiei (nr. 2)*, paragrafele 93, 94 și 99, Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 78, 79 și 91].

21. De asemenea, Curtea de la Strasbourg a reținut că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de

calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă (*Cantoni*, paragraful 35, *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragraful 35, *Sud Fondi SRL și alții împotriva Italiei*, paragraful 109). Având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, ale căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Din nou, deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a statelor membre. Prin urmare, art. 7 paragraful 1 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale pe calea interpretării judiciare de la un caz la altul, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în Cauza *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 36 și 37, *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 141, *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 92 și 93).

22. Curtea Constituțională apreciază că nu poate fi reținută nici critica autorului excepției potrivit căreia textul de lege criticat este constituțional doar în măsura în care prin sintagma „de către două sau mai multe persoane împreună” se înțelege o asociere de tipul celei prevăzute de dispozițiile art. 367 alin. (6) din Codul penal, întrucât altfel ar fi încălcate prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție referitor la egalitatea cetățenilor în fața legii, fără privilegii și fără discriminări.

23. Curtea observă că argumentele autorului excepției care susține că, în cazul săvârșirii infracțiunii de contrabandă în condițiile unui grup infracțional organizat, s-ar ajunge la aplicarea unei pedepse mai blânde se întemeiază pe opinia că reținerea prevederilor art. 367 din Codul penal — care reglementează infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat — ar exclude incidența formei agravante a infracțiunii de contrabandă prevăzute de dispozițiile art. 274 din Legea nr. 86/2006. Cele două infracțiuni mai sus menționate au însă elemente materiale diferite, iar săvârșirea infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat nu presupune ca infracțiunea scop a grupului să fie săvârșită în condiții de pluralitate de infractori, nefiind nici măcar condiționată de comiterea acesteia din urmă.

24. Astfel, prevederile art. 367 alin. (1) din Codul penal incriminează — sub denumirea marginală „Constituirea unui grup infracțional organizat” — „inițierea sau constituirea unui grup infracțional organizat, aderarea sau sprijinirea, sub orice formă, a unui astfel de grup”, iar în alin. (6) al aceluiași text de lege se prevede că prin „grup infracțional organizat” se înțelege grupul structurat, format din trei sau mai multe persoane,

constituit pentru o anumită perioadă de timp și pentru a acționa în mod coordonat în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni. Potrivit dispozițiilor art. 367 alin. (3) din Codul penal, dacă faptele incriminate au fost urmate de săvârșirea unei infracțiuni, se aplică regulile privind concursul de infracțiuni. Curtea observă că infracțiunea prevăzută de dispozițiile art. 367 din Codul penal reprezintă forma comună de pluralitate constituită, fiind o incriminare cu caracter excepțional a unor acte de pregătire a săvârșirii unor infracțiuni — care trebuie urmărite, iar nu neapărat săvârșite. Pe de altă parte, dispozițiile art. 274 din Legea nr. 86/2006 presupun alte acte materiale decât infracțiunea reglementată de prevederile art. 367 din Codul penal.

25. Așa fiind, fapta asimilată contrabandei săvârșită de către trei sau mai multe persoane împreună, persoane care au constituit un grup infracțional organizat, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute și pedepsite de dispozițiile art. 270 alin. (3) raportat la prevederile art. 274 din Legea nr. 86/2006, aflată în concurs cu infracțiunea reglementată de dispozițiile art. 367 din Codul penal, astfel că nu poate fi reținută existența unei inechități cu privire la regimul sancționator aplicabil în cazul în care aceeași faptă este săvârșită tot de trei sau mai multe persoane, dar în condițiile pluralității ocazionale (participație penală). Prin urmare, nu poate fi reținută critica autorului excepției, potrivit căreia sintagma „de către două sau mai multe persoane împreună” creează discriminare sub aspectul tratamentului sancționator între persoane aflate în situații similare, pe motiv că membrii unui grup infracțional organizat pot răspunde numai pentru varianta simplă a infracțiunii asimilate contrabandei, reglementată de prevederile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006, în concurs cu infracțiunea prevăzută de dispozițiile art. 367 alin. (1) din Codul penal, în timp ce, dacă două sau mai multe persoane comit în mod ocazional o infracțiune asimilată contrabandei, acestea din urmă răspund pentru forma calificată a infracțiunii asimilate contrabandei, prevăzută și pedepsită de dispozițiile art. 270 alin. (3) raportat la prevederile art. 274 din Legea nr. 86/2006.

26. Având în vedere cele arătate mai sus, Curtea constată că dispozițiile art. 274 teza a doua raportat la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 nu aduc nicio atingere principiului egalității în

drepturi. Potrivit jurisprudenței Curții, prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție — referitor la egalitatea în fața legii, fără privilegiu și fără discriminări — vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor (Decizia nr. 53 din 19 februarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 3 aprilie 2002, Decizia nr. 1.615 din 20 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 8 februarie 2012, Decizia nr. 323 din 30 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 467 din 29 iunie 2015, paragraful 19, Decizia nr. 717 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 216 din 23 martie 2016, paragraful 32, și Decizia nr. 858 din 18 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 96 din 6 februarie 2019, paragraful 19).

27. În ceea ce privește pretinsa încălcare, prin dispozițiile art. 274 teza a doua raportat la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006, a prevederilor art. 53 alin. (2) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea nu poate reține nici această critică, textul constituțional invocat fiind aplicabil numai în ipoteza în care există o restrângere a exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale, restrângere care nu s-a constatat însă în cauza de față.

28. De asemenea, în cauză nu sunt incidente nici prevederile art. 3 referitor la interzicerea torturii din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

29. În plus, autorul excepției este nemulțumit și de modul de aplicare de către instanța de judecată a dispozițiilor de lege criticate. Or, Curtea a statuat, în jurisprudența sa, că nu este competentă să se pronunțe cu privire la aspectele ce țin de aplicarea legii de către organele judiciare (Decizia nr. 785 din 17 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 3 februarie 2016, paragraful 17, Decizia nr. 783 din 5 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 262 din 26 martie 2018, paragraful 16, și Decizia nr. 500 din 17 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 977 din 19 noiembrie 2018, paragraful 14).

30. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Gabriel Corneliu Novăcescu în Dosarul nr. 2.787/252/2017 al Curții de Apel Timișoara — Secția penală și constată că dispozițiile art. 274 teza a doua raportat la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Timișoara — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 februarie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana-Cristina Puică

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 129

din 2 martie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 354 alin. (3) și ale art. 406 alin. (2) raportat la art. 281 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Dana-Cristina Bunea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 354 alin. (3) și ale art. 406 alin. (2) raportat la art. 281 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Stelian Veselin în Dosarul nr. 2.199/104/2014 al Curții de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.071D/2018.

2. La apelul nominal răspunde autorul excepției de neconstituționalitate, asistat de doamna avocat Lucia Furtună, având împuternicire avocațială depusă la dosar. Totodată, se prezintă partea Gheorghe Anghel. Lipsesc celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că partea Artemiza Pisciă a formulat cerere de soluționare în lipsă a excepției de neconstituționalitate.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul apărătorului autorului excepției de neconstituționalitate, care solicită admiterea acesteia, reiterând motivele de neconstituționalitate formulate prin notele scrise aflate la dosar.

4. Având cuvântul cu privire la excepția de neconstituționalitate, partea Gheorghe Anghel precizează că achiesează la cele susținute de apărătorul autorului excepției.

5. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, considerând că prin invocarea acesteia se urmărește soluționarea motivului de apel formulat de autor, iar nu examinarea compatibilității textelor de lege criticate cu dispozițiile constituționale invocate. În subsidiar, solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, apreciind că dispozițiile criticate sunt clare și previzibile și nu încalcă dreptul la un proces echitabil, astfel cum a statuat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea din 23 februarie 2021, pronunțată în *Cauza Iancu împotriva României*, în care a constatat că hotărârea judecătorească a fost semnată de președintele instanței de judecată, iar nu de judecătorul cauzei. Arată că, în hotărârea menționată, instanța europeană a identificat în dreptul procesual penal românesc trei etape în adoptarea hotărârii judecătorești, respectiv pronunțarea, redactarea și semnarea hotărârii judecătorești. Din perspectiva dreptului la un proces echitabil, cât privește prima etapă, aceea a deliberării și pronunțării minutei, instanța de la Strasbourg a reținut că este necesar ca judecătorul în fața căruia

au fost administrate probele să delibereze asupra faptelor și acuzației și să pronunțe o soluție. În ceea ce privește a doua etapă, referitoare la motivarea hotărârii judecătorești, s-a statuat că este necesar ca judecătorul care a făcut parte din completul ce a pronunțat soluția să motiveze acea hotărâre. Apreciază însă că aspectul dacă aceste etape au fost respectate în cauza în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate ori nu au fost respectate nu intră în competența de examinare a Curții Constituționale, ci privește modul de soluționare a cauzei pe fond. În ceea ce privește a treia etapă — semnarea hotărârii judecătorești —, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că, prin dispozițiile art. 406 alin. (4) din Codul de procedură penală, legiuitorul a limitat admisibilitatea soluției ca președintele instanței să semneze în locul judecătorului cauzei numai în situația în care judecătorul se găsește în imposibilitatea de a semna hotărârea, după etapa deliberării și redactării considerentelor acesteia, fiind important, totodată, faptul că se face mențiune pe hotărâre despre faptul că se semnează pentru judecătorul cauzei, iar nu în numele președintelui instanței. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că această procedură corespunde dreptului la un proces echitabil, în componenta privind principiul nemijlocirii desfășurării cercetării judecătorești, deoarece președintele instanței, care semnează în locul judecătorului cauzei, nu participă la soluționarea cauzei, nici la redactarea hotărârii, ci îndeplinește un act formal, astfel că nu poate fi vorba despre o schimbare în compunerea completului de judecată.

6. Având cuvântul în replică, apărătorul autorului excepției precizează că reprezentantul Ministerului Public reiterează în fața instanței de control constituțional susținerile formulate cu ocazia soluționării unei sesizări formulate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept în materie penală, aspectele invocate nefăcând obiectul excepției de neconstituționalitate. Totodată, precizează că instanța de drept comun a soluționat cauza penală în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate, astfel că nu există riscul ca instanța de control constituțional să se antepună cu privire la aspectele invocate în formularea excepției.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

7. Prin Încheierea din 21 noiembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 2.199/104/2014, **Curtea de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 354 alin. (3) și ale art. 406 alin. (2) raportat la art. 281 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată de Stelian Veselin într-o cauză penală.

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia arată că instanța de la Strasbourg a statuat, prin mai multe hotărâri, că legea trebuie să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale, adică să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând

cont de scopul legitim urmărit pentru a oferi persoanei o protecție adevărată împotriva arbitrarului. În acest sens, invocă Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*. De asemenea, invocă jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, potrivit căreia principiul încrederii legitime impune ca legislația să fie clară și predictibilă, unitară și coerentă. Tot astfel, arată că, potrivit unei bogate jurisprudențe a Curții Constituționale, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre care se numără previzibilitatea, ceea ce presupune ca acesta să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat (în acest sens, invocă deciziile nr. 186 din 2 martie 2006, nr. 903 din 6 iulie 2010 și nr. 26 din 18 ianuarie 2012). Reține că în același sens sunt și prevederile art. 8 alin. (4) teza întâi și ale art. 36 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Susține că dispozițiile procedurale criticate nu satisfac exigențele anterior menționate, fiind afectate de imprecizie și lipsă de previzibilitate pentru situația în care intervine o schimbare în compunerea completului de judecată, după încheierea dezbaterilor și pronunțarea unei sentințe penale, moment în care nu mai este posibilă „*reluarea dezbaterilor*”. Totodată, susține că prevederile art. 406 alin. (2) din Codul de procedură penală sunt lipsite de claritate, de vreme ce instituie obligativitatea ca hotărârea să fie redactată, motivată de unul dintre judecătorii care au participat la soluționarea cauzei, iar, în situația în care completul este format dintr-un singur judecător, care se pensionează, hotărârea pronunțată în această modalitate este redactată, motivată de o altă persoană ce nu a participat la actul de justiție. Apreciază că, în reglementarea art. 406 din Codul de procedură penală, legiuitorul a avut în vedere numai cazul în care completul este format din doi ori mai mulți judecători. Consideră că principiul continuității completului de judecată „*în tot cursul judecării cauzei*” produce efecte juridice și după pronunțarea minutei, iar „*judecarea cauzei*” se încheie după motivarea hotărârii pronunțate și comunicarea acesteia persoanei cercetate.

9. Curtea de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori, fără a-și exprima opinia în sensul reținerii caracterului întemeiat ori neîntemeiat al excepției de neconstituționalitate, invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia principiul dreptului la un proces echitabil reprezintă regula potrivit căreia soluționarea cauzelor de către instanțele judecătorești trebuie să se facă cu respectarea unor principii fundamentale, precum contradictorialitatea, dreptul la apărare, egalitatea, și într-un termen care să nu determine lipsa de interes a cererii. Acest principiu acoperă acțiunea ca un întreg, iar problema dacă o persoană a avut parte de un proces „echitabil” este privită în ansamblu, prin analiza cumulativă a tuturor etapelor, nu doar prin prisma unui incident particular sau a unei greșeli de procedură. Ca urmare, neajunsurile la un nivel pot fi depistate la o etapă ulterioară (Cauza *Monnell și Morris împotriva Regatului Unit*). Noțiunea de „echitate” este, de asemenea, autonomă față de modalitatea prin care procedurile interne interpretează o încălcare a normelor și a codurilor relevante, rezultând că o greșeală de procedură care provoacă o încălcare a procedurii interne nu poate, în sine, de una singură, cauza un proces „inechitabil” și, viceversa, o încălcare în temeiul art. 6 poate fi depistată chiar și în cazul în care legislația națională respectă aceste prevederi. Pe de altă parte, reține că, în Cauza mai degrabă excepțională *Barbera, Messegué și Jabardo împotriva Spaniei*, procedurile interne au fost declarate inechitabile din cauza efectului cumulativ al greșelilor de procedură — în pofida faptului că fiecare greșeală, în mod separat, nu ar fi convins instanța europeană că acțiunea a fost „inechitabilă”.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile art. 354 alin. (3) și ale art. 406 alin. (2) raportat la art. 281 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală sunt constituționale.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile apărătorului autorului excepției de neconstituționalitate și ale părții prezente la ședința publică, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 354 alin. (3) și ale art. 406 alin. (2) raportat la art. 281 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, având următorul cuprins:

— Art. 281 alin. (1) lit. a): „*Determină întotdeauna aplicarea nulității încălcarea dispozițiilor privind: a) compunerea completului de judecată; [...]*”;

— Art. 354 alin. (3): „*După începerea dezbaterilor, orice schimbare intervenită în compunerea completului atrage reluarea dezbaterilor.*”;

— Art. 406 alin. (2): „*Hotărârea se redactează de unul dintre judecătorii care au participat la soluționarea cauzei, în cel mult 30 de zile de la pronunțare, și se semnează de toți membrii completului și de grefier.*”

15. În susținerea neconstituționalității normelor procesual penale criticate, autorul excepției invocă dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (5), potrivit căruia în România respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, ale art. 11 alin. (1) și (2) referitoare la dreptul internațional și dreptul intern, ale art. 20 privind tratatele internaționale privind drepturile omului și ale art. 21 alin. (3) referitoare la dreptul părților la un proces echitabil. De asemenea, invocă și dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 47 paragraful (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că nulitățile absolute operează în cazurile expres prevăzute în art. 281 alin. (1) din Codul de procedură penală, fiind determinate de încălcarea dispozițiilor legale enumerate la lit. a)—f) ale textului de lege menționat. Potrivit art. 281 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, încălcarea dispozițiilor legale privind compunerea completului de judecată determină aplicarea sancțiunii nulității absolute. Curtea reține că noțiunea de „*compunere a completului de judecată*” include numărul de judecători care formează completul de judecată, încălcarea dispozițiilor legale care reglementează judecarea cauzei în complet format dintr-un singur judecător, din doi judecători, trei judecători ori cinci judecători fiind prevăzută sub sancțiunea nulității absolute; separarea funcțiilor judiciare, nerespectarea dispozițiilor legale care atribuie judecătorului de drepturi și libertăți, judecătorului de cameră preliminară sau completului de judecată al instanței funcția de a soluționa cauza determinând aplicarea sancțiunii nulității absolute; continuitatea completului

de judecată, încălcarea normelor cuprinse în art. 354 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală având drept efect incidența sancțiunii nulității absolute. Alături de ipotezele menționate, care implică încălcări ale dispozițiilor legale în cursul soluționării cauzei finalizate prin pronunțarea minutei hotărârii, intră în sfera de aplicare a nulităților absolute nerespectarea dispozițiilor pe baza cărora se poate verifica legalitatea compunerii completului de judecată. Sunt incluse în această sferă, de exemplu, dispozițiile care instituie obligativitatea întocmirii minutei și semnarea minutei, întrucât nerespectarea lor nu permite verificarea numărului de judecători care au soluționat cauza, a funcției judiciare exercitate sau a continuității completului de judecată. Totodată, capacitatea funcțională de a judeca sau capacitatea funcțională de a judeca anumite categorii de cauze penale, care implică existența calității de judecător la soluționarea cauzei, este inclusă în noțiunea de „*compunere a completului de judecată*”, inexistența acestei calități în cursul soluționării cauzei, finalizate prin pronunțarea minutei hotărârii, determinând aplicarea sancțiunii nulității absolute.

17. În sensul celor reținute anterior este și jurisprudența instanței de control constituțional, potrivit căreia „instanța judecă în complet de judecată, a cărui compunere este cea prevăzută de lege, încălcarea dispozițiilor privind compunerea completului de judecată fiind sancționată cu nulitatea absolută, în condițiile art. 281 din Codul de procedură penală. Instanța nu este compusă potrivit legii în cazul în care sunt încălcate prevederile din legea privind organizarea judiciară sau din legile speciale referitoare la compunerea completului de judecată dintr-un judecător, din 2 judecători sau din 3 judecători” (Decizia nr. 718 din 6 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 5 din 5 ianuarie 2021, paragraful 75). De asemenea, Curtea a reținut că „pentru ca organizarea puterii judecătorești să nu devină în sine aleatorie și pentru a nu permite apariția unor elemente de arbitrar, legiuitorul constituant a stabilit că procedura de judecată se stabilește prin lege, iar cu privire specială asupra Înaltei Curți de Casație și Justiție a consacrat faptul că atât compunerea sa, cât și regulile de funcționare se stabilesc prin lege organică. Astfel, atunci când legiuitorul constituțional se referă la compunerea instanței supreme — noțiune autonomă folosită de Constituție — nu are în vedere numărul total de judecători al acesteia, ci organizarea și compunerea secțiilor, secțiilor unite, completurilor de judecată care realizează funcția sa jurisdicțională. Astfel, se constată că legiuitorul constituțional a dat o mare importanță ordonării acțiunii puterii judecătorești atât la nivelul instanței supreme, cât și la nivelul celorlalte instanțe inferioare. Această construcție constituțională a dus la calificarea la nivel legal a aspectelor referitoare la compunerea instanței judecătorești, ca fiind norme de procedură de ordine publică. De aceea, încălcarea prevederilor legii referitoare la compunerea completului de judecată exprimă o exigență de ordine publică, a cărei încălcare atrage nulitatea absolută a actelor pronunțate de acesta. O astfel de viziune asigură coerență acțiunii puterii judecătorești, garantând, în același timp, independența și imparțialitatea judecătorului [...]. Normele cu caracter organic privitoare la compunerea tribunalului sunt menite să asigure încrederea publicului în actul de justiție.” (Decizia nr. 685 din 7 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.021 din 29 noiembrie 2018, paragrafele 177, 178 și 187).

18. Totodată, Curtea a reținut că, drept efect al principiului nemijlocirii, se menține regula unicității completului de judecată, care trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. Continuitatea completului de judecată este prevăzută și de dispozițiile art. 11 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară. De asemenea, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului obligă la luarea în considerare a principiului

continuității completului de judecată, prin prisma exigențelor regulii nemijlocirii ce decurge din art. 6 paragraful 1 din Convenție (a se vedea Hotărârea din 2 decembrie 2014, pronunțată în Cauza *Cutean împotriva României*, paragrafele 60 și 61, sau Hotărârea din 7 martie 2017, pronunțată în Cauza *Cerovsek și Bozicnik împotriva Sloveniei*, paragraful 43). În Hotărârea din 2 decembrie 2014, pronunțată în Cauza *Cutean împotriva României*, instanța de la Strasbourg a reamintit că, potrivit principiului nemijlocirii, într-un proces penal hotărârea trebuie luată de judecătorii care au fost prezenți la procedură și la procesul de administrare a probelor. Totuși, nu se poate considera că aceasta constituie o interdicție a schimbării compunerii completului de judecată în timpul unui proces. Pot apărea factori administrativi sau procedurali foarte evidenți care să facă imposibilă participarea în continuare a unui judecător într-un proces. De asemenea, pot fi luate măsuri pentru a se asigura că judecătorii care continuă să judece cauza au înțeles în mod corespunzător probele și argumentele, de pildă, prin asigurarea disponibilității în formă scrisă a declarațiilor, în cazul în care credibilitatea martorilor în chestiune nu este pusă la îndoială, sau prin noi ascultări ale argumentelor relevante sau ale martorilor importanți înaintea completului nou-format (Decizia nr. 718 din 6 octombrie 2020, precitată, paragraful 81). În vederea respectării dreptului la un proces echitabil și a continuității completului de judecată este necesar ca hotărârea judecătorească, actul final și de dispoziție al instanței prin care se soluționează cu autoritate de lucru judecat litigiul dintre părți, să fie rezultatul activității de deliberare la care să participe judecătorii care au calitatea de membri ai completului în fața căruia a avut loc dezbateră (Decizia nr. 718 din 6 octombrie 2020, precitată, paragraful 83).

19. Mai mult, prin Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 15 februarie 2018, pronunțată în controlul de constituționalitate *a priori* cu privire la dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, Curtea a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. I pct. 61 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară sunt neconstituționale, fiind contrare dispozițiilor art. 21 alin. (3), art. 124 și art. 126 alin. (1) din Constituție. Art. I pct. 61 din legea supusă controlului de constituționalitate prevedea că „*După articolul 134¹ se introduce un nou articol, art. 134², cu următorul cuprins: (1) Președintele curții de apel poate dispune ca, la instanțele cu volum mare de activitate din circumscripția curții de apel, să fie încadrate persoane, foști judecători care și-au încetat activitatea din motive neimputabile, pentru redactarea proiectelor de hotărâri judecătorești. (2) Dispoziția prevăzută la alin. (1) poate fi luată pe baza procedurii stabilite de Consiliul Superior al Magistraturii, care va cuprinde inclusiv criteriile pentru identificarea situațiilor în care este necesară colaborarea cu foștii judecători.*”

20. În considerentele Deciziei nr. 33 din 23 ianuarie 2018, precitată, la paragrafele 163, 166—169, 176—178, Curtea a reținut că soluționarea unei cauze se realizează ca urmare a deliberării judecătorului sau judecătorilor care compun completul de judecată și a pronunțării hotărârii judecătorești, după finalizarea cercetării judecătorești, ulterior închiderii dezbaterilor în cauză. La deliberare iau parte numai membrii completului în fața cărora a avut loc dezbateră. Deliberarea se realizează în secret și este actul procesual prin care completul de judecată verifică și evaluează materialul probator și procedural al cauzei, în vederea adoptării soluției ce urmează să rezolve conflictul de drept. Obiectul deliberării îl constituie chestiunile de fapt și chestiunile de drept deduse judecății.

21. În materie penală, potrivit art. 393 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală, deliberarea poartă asupra existenței faptei și vinovăției inculpatului, asupra stabilirii pedepsei, asupra stabilirii măsurii educative ori a măsurii de siguranță, dacă este cazul să fie luată, precum și asupra deducerii duratei măsurilor preventive privative de libertate și a internării medicale, respectiv asupra reparării pagubei produse prin infracțiune, asupra măsurilor preventive și asigurătorii, a mijloacelor materiale de probă, a cheltuielilor judiciare, precum și asupra oricărei alte probleme privind justa soluționare a cauzei.

22. Redactarea hotărârii judecătorești, actul final și de dispoziție al instanței prin care se soluționează cu autoritate de lucru judecat litigiul dintre părți, este rezultatul activității de deliberare, desfășurată în secret, la care participă doar judecătorii care au calitatea de membri ai completului în fața căruia a avut loc dezbaterile. Doar aceștia se pot pronunța asupra chestiunilor de fapt și de drept deduse judecării, soluționându-le. Prin urmare, legea prevede expres că hotărârea se redactează de unul dintre judecătorii care au participat la soluționarea cauzei. Mai mult, redactarea unei hotărâri judecătorești este inerent legată de motivarea ei, acest din urmă aspect constituind o obligație a judecătorului cauzei ce decurge din prevederile art. 6 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Toate aceste aspecte constituie garanții ale dreptului părților la un proces echitabil, judecat de o instanță independentă și imparțială, care se supune numai legii.

23. Or, în situația în care nu judecătorul care a participat la dezbateri și la deliberări este acela care redactează/motivează hotărârea judecătorească, garanțiile pe care Constituția și legea le consacră pentru protejarea dreptului la un proces echitabil, pentru asigurarea unei justiții imparțiale, îndeplinite în numele legii, rămân instrumente declarative, lipsite de efectivitate, inutile. Cu alte cuvinte, întreaga reglementare referitoare la independența justiției, la regulile de procedură penală sau civilă referitoare la soluționarea cauzelor, la necesitatea săvârșirii unui act de justiție motivat este lipsită de efecte juridice dacă hotărârea judecătorească prin care „se spune dreptul” este întocmită de o persoană care nu îndeplinește calitatea de judecător al cauzei, deci care este străină procedurii jurisdicționale, actului deliberativ care a condus la soluția adoptată și, implicit, actului de justiție în sine.

24. Motivarea hotărârii judecătorești este un act inerent funcției judecătorului cauzei, constituie expresia independenței sale și nu poate fi transferată către o terță persoană. Motivarea nu constituie doar premisa unei bune înțelegeri a hotărârii, dar și garanția acceptării sale de către justițiabil, care se va supune actului de justiție, având încrederea că nu este un act arbitrar. Ea reprezintă un element esențial al hotărârii judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie. Or, în condițiile în care hotărârea judecătorească ar fi redactată/motivată de o altă persoană decât judecătorul cauzei, justițiabilul este lipsit tocmai de aceste garanții.

25. De asemenea, Curtea a subliniat că sensul art. 124 alin. (1) din Constituție este acela că instanțele judecătorești care îndeplinesc justiția, potrivit art. 126 alin. (1) din Constituție, trebuie să respecte legea, de drept material sau procesual, aceasta fiind cea care guvernează toate raporturile sociale deduse judecării. Dispoziția constituțională consacră principiul legalității actului de justiție și trebuie corelată cu prevederea art. 16 alin. (2) din Constituție, care prevede că „*Nimeni nu este mai presus de lege*”, și cu cea a art. 124 alin. (3) din Constituție, care prevede alte două principii constituționale: independența judecătorului și supunerea lui numai legii. Aceste dispoziții

fundamentează activitatea instanțelor judecătorești, pe de o parte, și fixează poziția lor față de lege, pe de altă parte. Atribuțiile judecătorului implică identificarea normei incidente, analiza conținutului său și o necesară aplicare a acesteia la faptele juridice pe care le-a stabilit. Astfel, în activitatea sa de îndeplinire a justiției, judecătorul interpretează legea, realizând un echilibru între spiritul și litera ei, între exigențele de redactare și scopul urmărit de legiuitor, și o aplică raportului conflictual dedus judecării, soluționându-l printr-o hotărâre judecătorească, întemeiată pe un raționament juridic, care stabilește soluția judicioasă aplicabilă situației de fapt care a generat conflictul.

26. Totodată, instanța de control constituțional a făcut referire la considerentele Hotărârii din 7 martie 2017, pronunțată în Cauza *Cerovsek și Bozicnik împotriva Sloveniei*, prin care Curtea europeană a statuat că judecătorii care nu au participat la proces nu pot motiva și semna hotărârea judecătorească pentru că nu pot oferi garanția că s-a realizat o bună administrare a actului de justiție.

27. Curtea reține că, în prezenta cauză, astfel cum rezultă din notele autorului, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 354 alin. (3) și ale art. 406 alin. (2) raportat la art. 281 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală a fost ridicată în soluționarea apelului formulat, printre alții, de autor împotriva Sentinței penale nr. 160 din 28 iulie 2017. Unul dintre motivele de apel formulate de autorul excepției privește motivarea sentinței apelate, care, în opinia acestuia, a fost realizată de un judecător care nu a participat la dezbateri, în condițiile în care judecătorul care a participat la dezbateri (în complet de judecător unic) și care a pronunțat hotărârea a fost eliberat din funcție prin pensionare, iar pe sentința penală există mențiunea tehnoredactării de către o altă persoană și la o dată ulterioară pronunțării, aceasta fiind semnată de președintele Tribunalului Ilfov.

28. Curtea observă totodată că, potrivit susținerilor reprezentantului Ministerului Public din cauza penală, reținute în încheierea de sesizare la pag. 5, în cauză, „magistratul judecător a administrat în mod nemijlocit întregul material probator, a pronunțat minuta, a redactat hotărârea, doar tehnoredactarea și semnarea acestei hotărâri au fost făcute de alte persoane, tehnoredactarea s-a efectuat de o altă persoană, iar judecătorul la momentul respectiv nu mai avea calitatea de magistrat, motiv pentru care nu a mai semnat hotărârea și, potrivit dispozițiilor legale art. 406 din Codul de procedură penală, hotărârea a fost semnată de președintele instanței”.

29. Examinând excepția de neconstituționalitate, față de susținerile autorului excepției, având în vedere și jurisprudența instanței de control constituțional, anterior menționată, Curtea reține că, potrivit art. 406 alin. (2) din Codul de procedură penală, „*hotărârea se redactează de unul dintre judecătorii care au participat la soluționarea cauzei, în cel mult 30 de zile de la pronunțare, și se semnează de toți membrii completului și de grefier*”. Așadar, Curtea constată că norma procesual penală criticată prevede, în mod expres, responsabilitatea judecătorului care a soluționat procesul de a redacta hotărârea. Totodată, potrivit normei criticate, etapa redactării și semnării hotărârii succedă pronunțării acesteia, sens în care art. 406 din Codul de procedură civilă prevede că atât redactarea, cât și semnarea hotărârii sunt operațiuni ce trebuie îndeplinite într-un anumit termen, care curge de la pronunțare. Hotărârea se redactează de către judecător (în ipoteza completului cu judecător unic) sau, în cazul completului colegial, de unul dintre membrii completului, conform desemnării președintelui. La Înalta Curte de Casație și Justiție, magistratul-asistent care participă la ședințele de judecată redactează hotărârea, conform repartizării făcute de președinte, așa cum rezultă din prevederile art. 71 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare. După

redactare, hotărârea este semnată de judecător ori de membrii completului colegial, precum și de către greșier, iar la Înalta Curte de Casație și Justiție, și de magistratul-asistent.

30. Cu toate acestea, Curtea reține că pot exista situații în care vreunul dintre judecători este împiedicat să semneze hotărârea, din diverse motive, iar asemenea situații includ, fără a se limita la ele, concediul în diversele lui forme, suspendarea, demisia, pensionarea, decesul. Pentru astfel de ipoteze, dispozițiile art. 406 alin. (4) din Codul de procedură penală prevăd că „În caz de împiedicare a vreunuia dintre membrii completului de judecată de a semna, hotărârea se semnează în locul acestuia de președintele completului. Dacă și președintele completului este împiedicat a semna, hotărârea se semnează de președintele instanței. [...]”. Curtea observă că norma procesual penală astfel reglementată înlătură ipoteza unei neregularități derivate din nesemnarea hotărârii de către judecătorii aflați într-o asemenea imposibilitate, stabilind în sarcina președintelui completului sau, dacă și acesta se află într-o situație similară, a președintelui instanței obligația de a semna hotărârea. De altfel, cauza care determină împiedicarea trebuie menționată în hotărâre.

31. În aceste condiții, având în vedere că art. 406 alin. (2) din Codul de procedură penală reglementează, în mod expres, ca redactarea hotărârii să se realizeze de către judecătorul care a soluționat procesul, care a luat parte la dezbateri și la deliberare, iar nu de către cel care semnează pentru cel/cei împiedicat/impiedicați să semneze, în condițiile art. 406 alin. (4) din același act normativ, Curtea nu poate reține că norma procesual penală criticată este contrară dispozițiilor constituționale invocate. Premisa legii procesual penale în vigoare este că hotărârea se redactează de unul dintre judecătorii care au soluționat procesul, spre deosebire de hotărârea pronunțată în *Cauza Cerovsek și Bozicnik împotriva Sloveniei*, în care instanța de contencios european a fost chemată să determine dacă reclamantii au avut parte de un proces echitabil, în condițiile în care motivarea deciziei de condamnare pronunțate de instanța națională nu a fost a judecătorului care a pronunțat-o, ci a altui judecător, care nu a participat la proces.

32. Curtea reține că semnarea hotărârii în condițiile art. 406 alin. (4) din Codul de procedură penală poate crea părților

impresia că hotărârea a fost redactată de un judecător care nu a participat la dezbateri, însă cei interesați au posibilitatea de a identifica persoana redactorului, atât timp cât art. 131 alin. (5) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1.375/2015, cu modificările și completările ulterioare, impune ca mențiunea privind inițialele acestuia să fie trecută pe ultima pagină a hotărârii judecătorești tehnoredactate. În acest sens, se prevede că „(5) Hotărârile tehnoredactate vor purta, pe ultima pagină, următoarele mențiuni: data tehnoredactării, inițialele redactorului și ale tehnoredactorului (judecători, magistrați-asistenți sau asistenți judicari) și numărul exemplarelor, iar la instanțele de control judiciar se va trece numele judecătorilor care au pronunțat hotărârile supuse controlului. [...]”.

33. Curtea reține, de asemenea, că susținerea autorului excepției potrivit căreia în situația în care hotărârea este tehnoredactată de o altă persoană și este semnată de președintele instanței există posibilitatea ca motivarea să nu fie redactată de către judecătorul care a participat la dezbateri și la deliberări este contrazisă de conținutul normei procesual penale a art. 406 alin. (2) și, de altfel, constituie o chestiune de ordin procesual. De altfel, prin Hotărârea din 9 decembrie 1994, pronunțată în *Cauza Ruiz Torija împotriva Spaniei*, paragraful 29, instanța europeană a arătat că „problema de a ști dacă o instanță și-a încălcat obligația de a motiva ce decurge din art. 6 din Convenție nu se poate analiza decât în lumina circumstanțelor speței”. Cu alte cuvinte, Curtea constată că motivele de neconstituționalitate privesc și o chestiune de ordin procesual care, în opinia autorului, determină incidența sancțiunii absolute a hotărârii instanței de fond, prin raportare la o situație particulară existentă în cauza penală, generată de pensionarea judecătorului fondului, ulterior pronunțării soluției și motivării hotărârii. Or, cu privire la susținerile ce vizează analiza legalității hotărârii judecătorești pronunțate de prima instanță, Curtea Constituțională nu este competentă să se pronunțe, acest aspect intrând în competența instanței judecătorești ierarhic superioare în cadrul căilor de atac prevăzute de lege.

34. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Stelian Veselin în Dosarul nr. 2.199/104/2014 al Curții de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori și constată că dispozițiile art. 354 alin. (3) și ale art. 406 alin. (2) raportat la art. 281 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 2 martie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN

privind activitatea de testare în farmacii comunitare și oficine comunitare rurale, utilizând teste antigenice rapide pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2

Văzând Referatul de aprobare nr. IM 922/2021 al Direcției politica medicamentului, a dispozitivelor și tehnologiilor medicale, având în vedere prevederile art. 2 alin. (1) lit. g) din Legea farmaciei nr. 266/2008, republicată, cu modificările și completările ulterioare,
în temeiul art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. 1. — (1) Farmaciile comunitare și oficinele comunitare rurale pot desfășura activități de testare antigenică rapidă pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2, în condițiile prevăzute de prezentul ordin.

(2) Prin testare rapidă antigenică se vor recolta doar probe de exudat nazofaringian, iar farmaciile comunitare/oficinele comunitare rurale vor utiliza, în vederea testării, exclusiv teste antigenice rapide pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2 din nazofaringe.

Art. 2. — (1) Pentru activitatea prevăzută la art. 1, direcțiile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București emit un aviz temporar de testare antigenică rapidă pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2, în format electronic, utilizând modelul prevăzut în anexa nr. 1, pe care îl transmit prin e-mail solicitantului.

(2) Avizul temporar de testare antigenică rapidă pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2 se emite în termen de maximum 3 zile lucrătoare de la primirea documentelor prevăzute la art. 3 alin. (1).

(3) În condițiile în care documentația depusă nu este conformă sau completă, solicitantul va fi notificat în vederea refacerii/completării acesteia, în termen de maximum 3 zile lucrătoare de la primirea documentelor prevăzute la art. 3 alin. (1).

Art. 3. — (1) Pentru obținerea avizului temporar de testare antigenică rapidă pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2, reprezentantul legal al societății comerciale în cadrul căreia funcționează farmacia comunitară/oficina comunitară rurală transmite către direcția de sănătate publică județeană, respectiv a municipiului București următoarele documente, în format electronic prin e-mail sau letric:

a) cerere-tip, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 2 la prezentul ordin;

b) autorizația de funcționare a unității farmaceutice eliberată de Ministerul Sănătății, scanată, prin e-mail, respectiv o copie a acesteia în cazul depunerii în format letric;

c) lista personalului (farmacist și/sau asistent medical de farmacie) care va desfășura activitatea de testare;

d) dovada efectuării cursului de instruire specifică pentru personalul implicat în activitatea de testare;

e) contractul încheiat cu un operator economic autorizat pentru transportul, tratarea și eliminarea deșeurilor medicale, respectiv o copie a acestuia în cazul depunerii în format letric;

f) declarație pe propria răspundere referitoare la respectarea prevederilor art. 4—6.

(2) După expirarea termenului de valabilitate aferent avizului temporar de testare, farmacia comunitară/oficina comunitară rurală poate solicita prelungiri succesive cu 6 luni ale avizului temporar de testare antigenică rapidă pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2, în situația în care îndeplinește

condițiile de la art. 3 alin. (1) și actualizează documentele depuse anterior.

Art. 4. — (1) Zona destinată activității de testare antigenică rapidă pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2 este organizată pe o suprafață delimitată, destinată exclusiv procesului de testare și care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) este amplasată într-un perimetru care poate fi aerisit corespunzător prin deschiderea unei ferestre sau prin utilizarea unui alt sistem de ventilație care asigură un schimb de aer interior/exterior și filtrare;

b) este dotată cu masă de lucru placată cu materiale lavabile ușor de curățat și dezinfectat, scaun, recipiente pentru colectarea deșeurilor medicale rezultate din activitatea de testare;

c) are o suprafață de minimum 4 m² utili, delimitată de spațiul oficinei, inclusiv prin instalarea unui/unor paravan(e) translucid(e) sau opac(e).

(2) Farmaciile comunitare/Oficinele comunitare rurale avizate să desfășoare activitatea prevăzută la art. 1 trebuie să dispună de un spațiu/compartiment separat pentru depozitarea recipientelor, conținând deșeurile medicale rezultate în urma activității de testare.

(3) Circuitul persoanelor care se testează trebuie să fie delimitat de cel al circuitului normal pentru clienții farmaciei comunitare/oficinei comunitare rurale și se va asigura prin marcaje și/sau paravane.

Art. 5. — Farmaciile comunitare/Oficinele comunitare rurale își pot organiza zona destinată activității de testare antigenică rapidă pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2 și prin amplasarea, în imediata vecinătate a farmaciei comunitare/oficinei comunitare rurale, a unor corturi sau cabine de testare, izolate, care vor îndeplini condițiile de la art. 4, cu respectarea prevederilor legale aplicabile în ceea ce privește ocuparea domeniului public.

Art. 6. — (1) Personalul implicat în activitatea de testare va purta obligatoriu echipament de protecție compus din: mască chirurgicală/FFP2/FFP3, vizieră sau ochelari de protecție, mănuși de examinare de unică folosință, halat de unică folosință.

(2) Instruirea personalului implicat în activitatea de testare va fi organizată gratuit de Colegiul Farmaciștilor din România în comun cu Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, pe baza unei proceduri de instruire care va face obiectul unui protocol de colaborare, avizat de Ministerul Sănătății.

(3) Protocolul de colaborare prevăzut la alin. (2) va fi încheiat în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la data publicării prezentului ordin în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(4) Direcțiile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București, în colaborare cu filialele județene ale Colegiului Farmaciștilor din România și filialele județene ale Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, asigură infrastructura necesară pentru organizarea cursurilor de instruire prevăzute la alin. (2).

Art. 7. — (1) După eliberarea avizului temporar de testare antigenică rapidă pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2, personalul de specialitate din cadrul direcțiilor de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București poate efectua controale în farmaciile comunitare/oficinele comunitare rurale pentru verificarea respectării condițiilor prevăzute de prezentul ordin pentru desfășurarea activității de testare antigenică rapidă pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2.

(2) În situația în care, în urma controlului prevăzut la alin. (1), se constată nerespectarea dispozițiilor prevăzute la art. 4—6, se dispune suspendarea avizului temporar prevăzut la art. 2, pe baza unui raport de inspecție, finalizat cu o decizie de neconformitate, întocmit de personalul de specialitate din cadrul direcției de sănătate publică județeană, respectiv a municipiului București.

(3) În situația remedierii deficiențelor constatate la alin. (2), solicitantul transmite din nou documentația completă prevăzută la art. 3 alin. (1), în vederea ridicării suspendării avizului.

Art. 8. — (1) Farmaciile comunitare/Oficinele comunitare rurale utilizează în vederea testării exclusiv teste antigenice rapide pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2 din nazofaringe, care îndeplinesc concomitent următoarele condiții:

a) respectă criteriile care fac dovada calității, în conformitate cu prevederile legale în vigoare în ceea ce privește dispozitivele medicale;

b) se află în gestiunea proprie.

(2) Farmaciile comunitare/Oficinele comunitare rurale pot prelua pe baza unui proces-verbal teste antigenice rapide pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2 cu titlu gratuit de la Ministerul Sănătății, prin direcțiile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București, în limita stocului disponibil.

(3) Testarea se realizează prioritar cu teste obținute conform alin. (2). Testele obținute conform alin. (2) și neutilizate se vor returna pe bază de proces-verbal către Ministerul Sănătății, prin direcțiile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București, la momentul încetării avizului temporar de testare prevăzut la art. 2.

(4) Repartizarea testelor prevăzute la alin. (2) către unitățile farmaceutice se realizează de către Ministerul Sănătății, în funcție de numărul de locuitori, incidența infecției cu SARS-CoV-2 și numărul de unități farmaceutice avizate pentru testare într-o anumită localitate.

(5) Testele primite în temeiul alin. (2) nu pot face obiectul comercializării, iar serviciul de testare se va desfășura în condițiile legii.

Art. 9. — (1) Farmaciile comunitare/Oficinele comunitare rurale pot stabili intervale orare speciale în care să se desfășoare activitatea de testare antigenică rapidă pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2, cu condiția ca acestea să fie comunicate prin e-mail direcției de sănătate publică județeană, respectiv a municipiului București și filialelor Colegiului Farmaciștilor din România. Orarul de testare se afișează la loc vizibil, în vitrina unității farmaceutice sau pe ușa de la intrare.

(2) Farmaciile comunitare/Oficinele comunitare rurale care desfășoară activitate de testare cu teste antigenice rapide

pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2 puse la dispoziție de către Ministerul Sănătății afișează la loc vizibil un anunț de informare care conține mesajul „În această unitate farmaceutică, testarea pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2 se realizează cu teste oferite gratuit de către Ministerul Sănătății”.

(3) Înainte de efectuarea testării, pacientul va fi informat de către personalul implicat cu privire la scopul testării, prelucrarea datelor cu caracter personal, obligația de raportare a rezultatelor testării, informații privind interpretarea rezultatelor testării și respectiv informații cu privire la conduita obligatorie, în cazul unui rezultat pozitiv. Dovada acestei informări se va consemna într-un formular scris conform modelului din anexa nr. 3 la prezentul ordin.

Art. 10. — Farmaciile comunitare/Oficinele comunitare rurale au obligația de a raporta către direcțiile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București rezultatele tuturor testelor efectuate și situația stocurilor, astfel:

a) zilnic, datele rezultate în urma testărilor efectuate în ziua respectivă prin completare în platforma informatică gestionată de direcțiile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București. În situații excepționale de nefuncționalitate a platformei, datele se vor transmite prin e-mail către o adresă securizată, dedicată, conform anexei nr. 4 la prezentul ordin;

b) săptămânal, situația stocurilor de teste antigenice rapide obținute de la Ministerul Sănătății conform art. 8 alin. (2), prin completarea tabelului prevăzut în anexa nr. 5 la prezentul ordin și transmisă prin e-mail la adresa securizată, dedicată prevăzută la lit. a), în fiecare vineri, până cel târziu ora 14,00.

Art. 11. — (1) În urma efectuării testării antigenice rapide pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2, farmaciile comunitare/oficinele comunitare rurale emit un buletin de testare, semnat electronic, în conformitate cu anexa nr. 6 la prezentul ordin, pe care îl comunică persoanei testate.

(2) În cazul în care rezultatul testului este pozitiv, persoanei testate i se comunică măsurile recomandate în Planul privind modalitatea de aplicare a măsurilor în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic de infectare cu virusul SARS-CoV-2 de către unitățile sanitare, de către serviciile de ambulanță județene și Serviciul de Ambulanță București—Ilfov, precum și de medicii de familie, aprobat prin Ordinul ministrului sănătății nr. 1.513/2020 pentru aprobarea planurilor privind modalitatea de aplicare de către direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, de către Institutul Național de Sănătate Publică, de către unitățile sanitare, precum și de către serviciile de ambulanță județene și Serviciul de Ambulanță București—Ilfov și de medicii de familie a măsurilor în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic de infectare cu virusul SARS-CoV-2, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 12. — Este interzisă orice campanie publicitară care să facă referire la anumite beneficii, recompense și/sau alte facilități legate de testarea în farmaciile comunitare/oficinele comunitare rurale, fiind permise doar afișarea informării asupra activității de testare și a intervalului orar în care această testare se desfășoară, la loc vizibil în farmacia comunitară/oficină comunitară rurală, publicarea pe pagina web a Colegiului Farmaciștilor din România sau publicarea campaniilor de informare desfășurate de autoritățile publice centrale.

Art. 13. — Anexele nr. 1—6 fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 14. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul sănătății,
Ioana Mihăilă

București, 10 mai 2021.
Nr. 644.

**Model pentru avizul temporar de testare antigenică rapidă
pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2**

DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ A JUDEȚULUI

**AVIZ TEMPORAR
de testare antigenică rapidă COVID-19**

În conformitate cu prevederile Ordinului ministrului sănătății nr. 444/2019 pentru aprobarea Normelor privind înființarea, organizarea și funcționarea unităților farmaceutice, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii farmaciei nr. 266/2008, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și în baza documentației înaintate cu nr. la data de, Direcția de Sănătate Publică a Județului/Municipiului București avizează temporar activitatea de testare antigenică rapidă pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2, desfășurată de către farmacia comunitară/oficina comunitară rurală:

Denumirea societății:

Adresa la care se va realiza activitatea de testare antigenică rapidă:

Personalul de specialitate instruit pentru activitatea de testare antigenică rapidă:

— Farmacist:

— Asistent medical de farmacie:

Adresa de e-mail la care farmacia va transmite datele de raportare:

Perioada de valabilitate: 6 luni cu posibilitatea de prelungire.

**Model pentru cererea-tip
pentru obținerea avizului temporar de testare antigenică rapidă
pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2**

Către

DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ A JUDEȚULUI

Subsemnatul,, în calitate de reprezentant legal al
(numele și prenumele)

societății comerciale, cu sediul social aflat la adresa,
telefon/e-mail, înregistrată la Oficiul Național al Registrului Comerțului
cu nr., cod fiscal, cu Autorizația de funcționare nr.,
emisă pentru farmacia comunitară/oficina comunitară rurală aflată la adresa,
vă rugăm să emiteți Aviz temporar pentru testare antigenică rapidă pentru diagnosticarea infecției cu
SARS-CoV-2, aflat la aceeași adresă cu a unității farmaceutice.

Anexez prezentei cereri documentația solicitată conform art. 3 alin. (1) din Ordinul ministrului
sănătății nr. 644/2021 privind activitatea de testare în farmacii comunitare și oficine comunitare rurale
utilizând teste antigenice rapide pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2.

Declar pe propria răspundere că actele în copie sunt conforme cu originalul și îmi asum
responsabilitatea pentru veridicitatea celor susținute în documentația depusă.

Corespondența în vederea soluționării cererii solicit să se efectueze prin:

e-mail la adresa

Semnătura

.....

Ștampila

Formular de exprimare a consimțământului informat**Test rapid de depistare a infecției cu virusul SARS-CoV-2**

1. Scopul testului este diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2.

Metoda utilizată în cadrul prezentului test este: test antigenic rapid pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2 din nazofaringe.

2. Informații referitoare la prelucrarea datelor cu caracter personal

Potrivit Regulamentului general privind protecția datelor, prin prezenta vă informăm că Farmacia, pentru îndeplinirea obligațiilor legale, vă prelucrează datele cu caracter personal cuprinse în textul prezentului formular, respectiv nume, prenume, CNP, domiciliu, rezultatele testului solicitat de dumneavoastră (date despre starea de sănătate). Aceste date se raportează în platforma informatică gestionată de direcțiile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București.

3. Informații referitoare la obligația de raportare a rezultatelor

Potrivit legislației în vigoare, după efectuarea testului și validarea rezultatului, farmacia este obligată să raporteze imediat rezultatele analizelor către direcția de sănătate publică, indiferent de rezultat: pozitiv sau negativ.

Informații privind rezultatul testului

— Rezultatul negativ indică faptul că în proba prelevată nu este prezentă infecția cu SARS-CoV-2. Atenție: rezultatul poate fi influențat de anumiți factori — stadiul infecției, calitatea probei recoltate etc., motiv pentru care nu poate fi exclusă complet posibilitatea existenței acestei infecții.

— Rezultatul pozitiv indică faptul că în proba prelevată este prezentă infecția cu SARS-CoV-2.

4. Informații în situația în care rezultatul testului este pozitiv

În situația în care rezultatul testului este pozitiv, aveți obligația izolării de urgență și să declarați locația de izolare. Este necesar să contactați medicul de familie și să urmați indicațiile acestuia.

Subsemnatul,, CNP, domiciliat în
(numele și prenumele pacientului)

localitatea, str. nr. ..., bl. ..., sc. ..., ap. ..., județul, am citit și înțeles informațiile prezentate în cadrul acestui formular și sunt de acord cu efectuarea testului în condițiile indicate.

Semnătura

Data

Macheta pentru raportarea la direcțiile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București a rezultatelor testelor rapide antigenice

Farmacie/Oficină farmacie

Rezultat Rapid pozitiv/ Rapid negativ	Data_ recoltării	Data_ rezultatului	Tip_probă	Proba_ dispusă	CNP	Nume	Prenume	E-mail	Cod_județ	Solicitant_ probă	Personal_ farmacie	Nr._telefon

Macheta va fi încărcată în format .csv în aplicația Corona Forms de către direcțiile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București.

Macheta pentru raportarea stocurilor

Data	Număr de teste aflate în stoc	Teste prelevate	Rezultate pozitive	Rezultate negative/neconcludente	Număr de teste rămase în stoc (neutilizate)

Model pentru buletinul de testare pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2**BULETIN DE TESTARE
pentru diagnosticarea infecției cu SARS-CoV-2**

Datele farmaciei în care se face testarea:

— Farmacie:

— Adresa:

Datele solicitantului:

Numele

Prenumele

CNP

Adresa

Telefon

Semnătura electronică

Rezultatul testului rapid COVID-19 Ag efectuat în data de este

În cazul în care rezultatul este POZITIV: Vă rugăm să stați acasă și să contactați medicul dumneavoastră de familie.

În cazul în care nu sunteți înscris la un medic de familie, vă rugăm să luați legătura cu direcția de sănătate publică județeană, respectiv a municipiului București.

În cazul în care aveți simptome precum febră, tuse sau dificultate în respirație, apelați numărul unic de urgență 112 pentru a fi transportat la spital, în vederea evaluării stării dumneavoastră de sănătate.

Vă recomandăm să stați izolat de membrii familiei, într-o cameră separată!

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Începând cu data de 15.05.2021 adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72,
e-mail: pierderiacte@ramo.ro, concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

